

פרשת כי תבוא

והיה כי תבוא אל הארץ אשר ה' אלוקיך נותן לך נחלה וירשתה וישבת בה (כו, א)

'וירשתה וישבת בה' מגיד שלא נתחייבו בבכורים עד שכבשו את הארץ וחילקוה. (רש"י).

ולכאורה תיפוק ליה מצד שאינו אדמתך, דכל עוד שלא נכנסו לארץ לא היה לישראל קרקע משלהם ומטעם זה לא נתחייבו בבכורים, ומדוע צריך להגיע לטעם דחסר ב'כי תבוא'. הגרי"ז ביאר זאת ע"פ מה שכתב הרמב"ם (פ"ב מהל' ביכורים הי"ד) 'הלוקח פירות תלושין ולקח הקרקע הרי זה מביא בכורים שהרי יש לו קרקע ופירותיה'.

לפ"ז נמצא, דמצד החסרון ד'אדמתך' בלבד, היה יוצא דאם היה לישראל פירות תלושין קודם חלוקת הארץ ואח"כ חילקו את הארץ מתחייב בביכורים, אך מצד חסרון ד'כי תבוא' פטור מביכורים, כיון שבמציאות היה לו את הפירות קודם שבא לארץ.

לפיכך הוצרך רש"י לציין דמ'כי תבוא' ילפינן דלא נתחייבו בביכורים עד שכבשו את הארץ.

(פרדס יוסף)

ועוד אמרו לפרש דבר זה בשם הגרי"ז, דס"ד דקודם החלוקה כל ישראל הם שותפים בקרקע ארץ ישראל, והשותפים חייבים בביכורים, לכך בעינן למיעוט דבלא מעשה חלוקה אין חיוב ביכורים.

עוד י"ל, ע"פ המבואר ברמב"ם דהלוקח פירות תלושין ואח"כ קנה הקרקע מביא וקורא, ולפ"ז אם היה לוקח פירות קודם החלוקה ואח"כ קנה הקרקע בחלוקה היה חייב בביכורים, ונתמעט מקרא דאין חייב בביכורים רק מה שגדל אחר החלוקה.

מקור: רבי יצחק זאב סאלאווייציק